

Plan mot kränkande behandling

Skönsmons förskola

Ansvarig rektor: Susanne Berggren och Maria Dahl

Giltighetstid: 2023-11-30 – 2024-11-30

1. Syfte och bakgrund

Syftet med en likabehandlingsplan är att barn ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det råder ett absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera barn och vuxna. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder.

2. Vision och arbetssätt

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

“Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.”

“Förhållningssättet hos alla som verkar i förskolan, och deras sätt att agera och tala om något, påverkar barnens förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. Därför är alla som verkar i förskolan viktiga som förebilder.”

Så står det i läroplanen för förskolan, Lpfö18, och det är också vårt uppdrag via Sundsvalls kommuns vision; *Vi gör det goda livet möjligt* och Barn och Utbildnings vision; *Alltid bästa möte för fortsatt lärande*, att verka för att förskolan präglas av respekt och ansvarstagande. Det är vårt uppdrag att konkretisera dessa i vardagen.

På Skönsmons förskola ska det råda ett öppet och accepterande förhållningssätt där alla respekteras. Alla barn har rätt att bli behandlade för att bli sitt bästa jag.

Personalens uppgift är att i trygg miljö ge barnen sådana förutsättningar att deras självkänsla växer. Det ingår i personalens uppdrag att främja barns lika rättigheter och möjligheter, förebygga, förhindra och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, samt att åtgärda och följa upp trakasserier och kränkande behandling.

På vår förskola ska vi visa varandra respekt och tänka på att vi är förebilder. Vi som arbetar här har alla ett ansvar att uppmuntra varandra till ett kamratligt och respektfullt beteende. Vi vill hjälpa barnen att förstå hur konflikter kan uppstå och hur man kan lösa dem. Alla barn ska känna sig trygga och kunna känna glädje över att gå till förskolan.

På Skönsmons förskola arbetar vi med hållbara relationer, till vuxna, barn, miljö och material. Vår verksamhet vilar på 8 ledord som med sina begynnelsebokstäver bildar namnen på de två avdelningarna LUST och LÄRA:

Leka, Utforskande, Skapande, Trygghet,
Lustfyllt, Äventyr, Relationer, Ansvar.

Hos oss ska barnen fyllas med *lust* till lärande och känna trygghet i att *lära* och utvecklas fullt ut tillsammans med andra.

Vi har en tro på det kompetenta barnet som ska känna trygghet och tillit till sin egen förmåga. Utbildningen ska präglas av omsorg om barnets välbefinnande samt ge möjlighet till att utforska sin omvärld tillsammans med andra.

3. Kartläggning av risker

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Otrygghet.	Barnsamtal/intervjuer. Uppföljningssamtal efter introduktionen. Relationscirkel.	Stora barngrupper. Otrygga vårdnadshavare. Olika förhållningssätt bland pedagogerna.
Ojämlighet.	Barnkonventionen. Specialpedagogik för lärande för förskolan.	Olika bemötande av barn beroende av kön, hudfärg och funktionsvariationer.

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Stopp handen.	Vi ser att några barn använder stopphanden vid konfliktsituationer.	De har fått ett verktyg att använda men vi behöver jobba vidare med att stötta vid lösning av konflikter.
Stopp min kropp.	Barnen har blivit medvetna att fråga innan man rör någon annan t.ex. puss eller kram En medvetenhet om att de har rätt att säga nej till kram, puss, sitta i knä eller vid omsorg på toaletten.	Vi behöver kontinuerligt jobba med barnkonventionen och Rädna barnens material. Samtal i barngrupp om dessa frågor utifrån rädna barnen för att medvetandegöra deras rättigheter.

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
<p>Trygga barn.</p> <p>Trygga vårdnadshavare.</p> <p>Likvärdigt förhållningssätt bland pedagogerna.</p>	<p>Vi kommer att göra en kartläggning där alla pedagoger använder sig av ett verktyg som kallas "relationscirkeln" som synliggör olika typer av relationer. Utifrån den jobbar vi aktivt vidare för att skapa fler trygga relationer hos varje barn.</p> <p>Vi gör barnintervjuer i samband med uppföljningssamtal efter introduktionen samt under våren inför utvecklingssamtal med vårdnadshavare.</p>	<p>Att säkerställa att alla barn har en trygg relation till minst en pedagog på förskolan.</p>	<p>Kartläggning och barnintervjuer sker under hösten samt på våren för att säkerställa om vi uppnått målen.</p> <p>Diskussioner och jämförelser sker på reflektionsmöten i arbetslaget samt APT.</p> <p>Förskollärarna ansvarar.</p> <p>Senast den 30/5 ska åtgärderna vara genomförda.</p>
<p>Jämlik verksamhet.</p>	<p>Vi ska bemöta alla barn lika oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller/och funktionsvariation.</p> <p>Inte uppmärksamma eller påtala sådant som kan stärka stereotypa könsmonster.</p> <p>Material och lekar skall vara tillgängliga för alla barn</p> <p>Vi använder stödtecken och veckoschema dagligen.</p> <p>Webbaserad TAKK-utbildning för pedagogerna.</p> <p>Barnen får arbeta i smågrupper och ges</p>	<p>ALLA barn ska känna tillhörighet och ha en vardag som ger mening, lust och möjlighet att utvecklas och ha roligt på förskolan.</p>	<p>Olika dilemman tas upp på APT för att diskutera i arbetslaget.</p> <p>Individuella barndokumentationer utifrån en gemensam mall som vi systematiskt arbetar med under läsåret.</p> <p>Förskollärarna ansvarar.</p>

	<p>lekstöd där det finns ett behov.</p> <p>Vi har tydliga lärmiljöer med kodat samt okodat material för att ge barnen fler möjligheter till lärande.</p> <p>Alla barn skall få bli representerade i form av jag-figurer i trä.</p> <p>Vi väljer barnlitteratur utifrån mångfald.</p> <p>Flaggor och kartor skall finnas tillgängliga i miljön.</p> <p>Vi lär oss ord och fraser på olika språk.</p>		
--	---	--	--

6. Delaktighet

Barnen involveras indirekt genom kartläggningen samt inför nästa kartläggning intervjuas de äldre barnen.

I samband med den dagliga kontakten med vårdnadshavare samt via uppföljningssamtal efter introduktioner och löpande utvecklingssamtal har det framkommit önskemål och synpunkter som ligger till grund för arbetet med planen.

7. Förankring

Vi berättar om planen på utvecklingssamtalen.

Planen finns tillgänglig på anslagstavlan i förskolans entré.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när barn kränker barn:

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar en pedagog på förskolan.
2. Pedagogen kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
3. Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
4. Skyndsamt anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.

5. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär ingår i kartläggningen.
6. I vissa situationer kan barnhälsoteamet behöva kopplas in.
7. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn:

1. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare.
  2. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
-

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- Sexuell läggning

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

